

projekt

**Uchwała Nr
Rady Miejskiej w Ziębicach**

z dnia 28 maja 2020 r.

BIURO RADY MIEJSKIEJ
w Ziębicach
22.05.2020
Wpłynęło dnia
M. Kosz
Podr.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Ziębice
na lata 2020-2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1, art. 41 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821) uchwała się, co następuje:

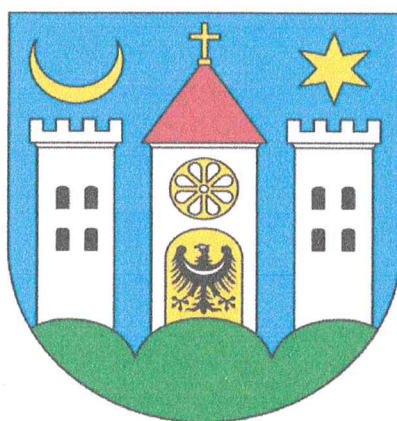
§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Ziębice na lata 2020-2022, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Ziębic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik

do Uchwały Nr _____ Rady Miejskiej w Ziębicach
z dnia 28 maja 2020 roku

Gminny Program Wspierania Rodziny

dla Gminy Ziębice

na lata 2020 – 2022

Spis treści

I. Wstęp.....	3
II. Podstawy prawne programu	5
III. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Ziębice.....	6
IV. Adresaci Programu.....	12
V. Zasoby instytucjonalne.....	13
VI. Cele programu i termin realizacji.....	14
VII. Zadania instytucji realizujących program.....	18
VIII. Źródła finansowania	21
IX. Monitoring i ewaluacja.....	21
X. Podsumowanie.....	22

I. Wstęp

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 w Gminie Ziębice jest dokumentem mającym na celu wsparcie rodzin z gminy Ziębice, w szczególności doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Ustawa, o której mowa powyżej jest podstawowym aktem prawnym, w którym kompleksowo określono zasady i formy wsparcia skierowane do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zgodnie z jej założeniami pomoc dziecku i rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny. Wszystkie instytucje, które mają możliwość podejmowania działań na rzecz dzieci i rodzin powinny podejmować współpracę w oparciu o precyzyjny plan. Działania będą najefektywniejsze, kiedy będą odbywać się z aktywnym udziałem rodziny przy wsparciu odpowiednio przygotowanej, wykwalifikowanej kadry. Ważnym elementem jest kierowanie się zasadą pomocniczości. W celu przywrócenia prawidłowego funkcjonowania rodzinie ważne jest, aby ją wspierać, ale nie wyręczać. Priorytetem są działania profilaktyczne.

Rodzina, jako podstawowa komórka życia społecznego, jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka. W rodzinie dziecko zdobywa pierwsze doświadczenia, doznaje pierwszych odczuć emocjonalnych, przyswaja obowiązujące wzorce i zasady współżycia społecznego oraz utożsamia się ze swoim najbliższym otoczeniem.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina zapewnia bezpieczeństwo oraz gwarantuje swym członkom właściwe funkcjonowanie społeczne. Jednak właściwemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, których oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać problemów i sytuacji kryzysowych. Rodziny bowiem często borykają się z takimi problemami jak: niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, alkoholizm, przemoc, ale też bezrobocie, ubóstwo, wszelkie zdarzenia losowe, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne zasoby i możliwości.

Adresatami programu są rodziny wychowujące dzieci i przeżywające różnego rodzaju trudności, których same nie mogą pokonać, a także rodziny z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i powrotu do domu rodzinnego.

W szczególności Program jest skierowany do:

- rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niezaradnych życiowo – rodziny, w których rodzice nie radzą sobie z wychowaniem dzieci, nie potrafią zrozumieć potrzeb dziecka, mają błędne przekonanie dotyczące opieki nad nim, nie spełniają naturalnych funkcji rodzicielskich;
- rodzin żyjących w niedostatku materialnym, w tym bezrobotnych – rodziny borykające się z problemem braku dostatecznych środków finansowych na zaspokojenie potrzeb rodziny, który wynika z braku motywacji do podjęcia zatrudnienia, niskiego poziomu wykształcenia bądź nieadekwatnego do aktualnych wymogów rynku pracy, wielodzietności oraz „wyuczonej” bezradności;
- rodzin dotkniętych uzależnieniami, przemocą – rodziny, w których jedno z rodziców lub oboje nadużywają alkoholu lub, w których dochodzi do przemocy. W takich rodzinach dziecko żyje w poczuciu ciągłego strachu i zagrożenia, jest pozbawione bezpieczeństwa. Przemoc często występuje łącznie z problemem alkoholizmu i oba te zjawiska mogą być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji rodziny;
- rodzin z dziećmi zagrożonymi niedostosowaniem społecznym – rodziny, w których niedostosowanymi społecznie są dzieci czy młodzież, które pod wpływem różnego rodzaju czynników i sytuacji mają duże trudności w dostosowaniu się do życia, współdziałania w grupie społecznej, u których zaburzenia w zachowaniu są tak głębokie, że utrudniają a czasem nawet uniemożliwiają przestrzeganie ogólnie przyjętych norm współżycia z innymi ludźmi, grupami rówieśniczymi, rodziną. Przyczynami niedostosowania społecznego mogą być różnego rodzaju czynniki, na które nie mamy większego wpływu tj. różnego rodzaju defekty w tym zakresie, a także te którym możemy zapobiec lub minimalizować tj. środowiskowe błędy i zaniedbania wychowawcze.

Rodziny, o których mowa powyżej wymagają stałego monitorowania. Natomiast pozostawienie ich bez specjalistycznego wsparcia i fachowej pomocy spowoduje wzrost zagrożenia dla prawidłowego funkcjonowania rodziny, konsekwencje zaś będą ponosili

zwłaszcza małoletni członkowie. Na jednostkach samorządu terytorialnego spoczywa obowiązek organizacji wsparcia, opartego na zasadzie pomocniczości we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami, policją, instytucjami oświatowymi, służbą zdrowia, organizacjami społecznymi, kościołem i innymi.

Podsumowując, głównym celem niniejszego programu jest wsparcie rodzin z gminy Ziębice, w szczególności doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Program zawiera propozycje działań profilaktycznych i pomocowych zmniejszających skutki dysfunkcji rodziny poprzez ofertę pomocy materialnej, socjalnej oraz specjalistycznej pomocy prawnej, psychologicznej, pedagogicznej.

II. Podstawy prawne programu

Gminny Program Wsparcia Rodziny dla Gminy Ziębice na lata 2020-2022 jest powiązany z aktami prawnymi funkcjonującymi w wymiarze krajowym, a mianowicie:

- ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej;
- ustawą z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
- ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawą z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym;
- ustawą z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci;
- ustawą z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich;
- ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;
- ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;

- ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- ustawą z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych;
- Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”;
- Uchwałą nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

III. Diagnoza sytuacji rodzin w gminie Ziębice

W związku z opracowaniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Ziębice na lata 2020-2022 dokonano diagnozy na podstawie danych uzyskanych z Urzędu Miejskiego w Ziębicach, Powiatowego Urzędu Pracy w Ząbkowicach Śląskich, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich, Gminnego Centrum Edukacji i Sportu w Ziębicach oraz na podstawie analizy sprawozdań i dokumentacji zgromadzonej przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ziębicach.

3.1 Struktura ludności gminy Ziębice.

Według stanu na 30.06.2019 r. liczba ludności w gminie Ziębice wynosi 16 555 osób, z czego 51,31 % stanowią kobiety, a 48,69 % mężczyźni. Struktura ludności gminy przedstawia się następująco:

- osoby w wieku przedprodukcyjny: 19,6 %,
- osoby w wieku produkcyjnym: 60,19 %,
- osoby w wieku poprodukcyjnym: 20,21 %.

W układzie przestrzennym gmina Ziębice swoim zasięgiem obejmuje 30 miejscowości: jedno miasto - Ziębice oraz 29 sołectw: Biernacice, Bożnowice, Brukalice, Czerńczyce, Dębowiec, Głęboka, Henryków, Jasienica, Kalinowice Dolne, Kalinowice Górne, Krzelków, Lipa, Lubnów, Niedźwiednik, Niedźwiedź, Nowina, Nowy Dwór, Osina

Mała, Osina Wielka, Pomianów Dolny, Raczyce, Rososznicza, Skalice, Służewów, Starczówek, Wadachowice, Wigańcice, Witostowice oraz sołectwo Ziębice.

3.2 Struktury bezrobocia w gminie Ziębice

Jednym z głównych problemów społecznych występujących na terenie gminy Ziębice jest bezrobocie. Z danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Ząbkowicach Śląskich Filia w Ziębicach wynika, iż w 2019 roku problemem bezrobocia w gminie Ziębice było dotkniętych 510 osób, w tym 296 kobiet i 214 mężczyzn. Liczba osób długotrwale bezrobotnych wynosiła 237 osób, w tym odpowiednio 139 kobiet oraz 98 mężczyzn.

Należy zaznaczyć, iż bezrobocie jest jedną z głównych przyczyn przyznawania pomocy finansowej osobom zgłaszającym się do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ziębicach.

3.3 Dane o rodzinach korzystających z pomocy Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ziębicach w 2019 roku

W 2019 r. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ziębicach udzielił pomocy finansowej, rzeczowej i pracy socjalnej – łącznie 510 osobom, wydano 505 decyzji administracyjnych.

Największą grupę świadczeniobiorców pomocy społecznej stanowią rodziny borykające się z problemem bezrobocia i ubóstwa. W 2019 r. problem ten dotyczył kolejno 193 i 192 rodzin. Następnymi bardzo często występującymi problemami były: długotrwała lub ciężka choroba – 187 rodzin oraz niepełnosprawność – 136 rodzin.

Znaczną grupę stanowią rodziny, dla których podstawę przyznania pomocy stanowiła bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W 2019 roku ogółem było to 37 rodzin. Jednak bardzo często w rodzinach występuje kilka powodów trudnej sytuacji życiowej.

Poniższa tabela prezentuje szczegółowo dane dotyczące powodów trudnej sytuacji rodzin, które skorzystały z pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ziębicach w 2019 roku.

Tabela 1. Powody udzielenia wsparcia w ramach pomocy społecznej w 2019 r.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓŁEM	w tym: NA WSI	
<i>ubóstwo</i>	192	78	374
<i>sieroctwo</i>	0	0	0
<i>bezdomność</i>	5	1	6
<i>potrzeba ochrony macierzyństwa</i>	14	8	63
<i>w tym: wielodzietność</i>	10	7	55
<i>bezrobocie</i>	193	71	464
<i>niepełnosprawność</i>	136	46	238
<i>długotrwała lub ciężka choroba</i>	187	61	276
<i>bezzradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gosp. domowego - ogółem</i>	37	12	138
<i>w tym: rodziny niepełne</i>	30	9	102
<i>rodziny wielodzietne</i>	7	3	33
<i>przemoc w rodzinie</i>	2	0	3
<i>alkoholizm</i>	16	6	25
<i>narkomania</i>	1	0	1
<i>trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z ZK</i>	5	1	6
<i>Zdarzenie losowe</i>	5	1	10
<i>Kłęska żywiołowa lub ekologiczna</i>	3	3	10

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Ziębicach

Rodziny w celu poprawy swojej sytuacji finansowej mogą korzystać z różnorodnych form wsparcia:

- świadczeń z pomocy społecznej udzielanych w formie pieniężnej (m. in. zasiłki celowe, okresowe, stałe), niepieniężnej, rzeczowej;
- świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczenia Dobry Start, KDR;
- pomocy udzielanej osobom uprawnionym do alimentów;
- stypendiów szkolnych (socjalnych);
- dodatków mieszkaniowych i energetycznych.

Najbardziej wymierną formą wsparcia rodzin, a zwłaszcza dzieci jest zapewnienie ciepłego posiłku.

W 2019 roku Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ziębicach realizując zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej objął pomocą w ramach zadań zleconych i własnych 471 rodzin, z których 129 to rodziny mieszkające na terenach wiejskich.

Szczegółową typologię rodzin objętych pomocą społeczną w 2019 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2019 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓŁEM	w tym:	
		NA WSI	
RODZINY OGÓŁEM	471	129	849
o liczbie osób			
1	301	71	301
2	70	17	140
3	40	14	120
4	30	12	120
5	18	8	90
6 i więcej	12	7	78
w tym (z wiersza 1) rodziny z dziećmi ogółem	99	38	387
o liczbie dzieci			
1	39	13	113
2	28	11	104
3	22	9	106
4	8	4	49
5	1	1	7
6	0	0	0
7 i więcej	1	0	8
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM	35	8	120
o liczbie dzieci			
1	13	3	28
2	9	1	28
3	9	2	38
4 i więcej	4	2	26

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Ziębicach

Dzieci zamieszkujące w gminie Ziębice objęte edukacją od przedszkola do szkoły ponadpodstawowej z rodzin, których dochód w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego ustawą o pomocy społecznej, o którym mowa w art. 8 ust. 1 mają możliwość skorzystania z ciepłych posiłków w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Ponadto w okresie jesienno-zimowym Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ziębicach oferuje pomoc w formie gorących posiłków dla osób dorosłych, które spełniają wyżej wspomniane kryterium dochodowe 150% odpowiednio dla osoby samotnie gospodarującej lub osoby w rodzinie.

Tabela nr 3. Liczba osób korzystających z programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 w 2019 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓŁEM	w tym na wsi	Dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej		Uczniowie do czasu ukończenia nauki w szkole ponadpodstawowej/ponadgimnazjalnej		Pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podst. art. 7 ustawy o pomocy społecznej	
			ogółem	w tym na wsi	ogółem	w tym na wsi	ogółem	w tym na wsi
LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM	476	177	62	18	117	56	301	105
w tym: liczba osób korzystających z posiłku	149	49	26	9	77	41	49	1
zasilku celowego	408	159	51	15	86	39	271	105

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Ziębicach

W ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ziębicach ponosi częściowy wkład na dożywianie dzieci i osób dorosłych w wysokości 40 % poniesionych wydatków. Natomiast dotacja budżetu państwa wynosi 60 %. Mając na uwadze liczbę osób objętych programem należy zaznaczyć, iż jest to bardzo adekwatna do potrzeb rodzin i dzieci forma pomocy.

Rodziny z dziećmi, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze objęte zostają wsparciem w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Działania nakierowane są na rodzinę, aby poprawić jej funkcjonowanie pod kątem wypełniania ról opiekuńczych, wychowawczych w stosunku do dzieci w nich przebywających. Wsparcie rodzin ma na celu uniknięcie sytuacji, w której z powodu

zagrożenia zdrowia lub życia dziecko należy odizolować od dotychczasowych opiekunów poprzez umieszczenie w pieczy zastępczej. Takie rozwiązanie nakazują zarówno przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, jak i ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Wsparciem objęte są również te rodziny, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, a wykazują chęć odzyskania władzy rodzicielskiej wobec dzieci.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, czy rodzinnym domu dziecka. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go pierwszy raz w pieczy zastępczej ponosi wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i kolejnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Pracownicy socjalni Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ziębicach uczestniczą w posiedzeniach ds. rodzinnej pieczy zastępczej organizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich w sprawach dzieci z terenu Gminy Ziębice.

Tabela nr 4. Liczba dzieci umieszczonych poza rodziną biologiczną w 2019 roku.

LICZBA DZIECI	Rok 2019
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZE	1 dziecko
RODZINY ZASTĘPCZE (zawodowe lub spokrewnione)	33 dzieci
w tym: zawodowe rodziny zastępcze	12 dzieci
spokrewnione rodziny zastępcze	21 dzieci

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Ziębicach

Rodzinom, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych udzielona jest pomoc w postaci wsparcia asystenta rodziny. Asystentura rodziny polega głównie na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny. Asystent pomaga rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu i podnoszeniu poziomu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego a także w rozwiązywaniu problemów socjalnych i psychologicznych.

W związku z rosnącym zapotrzebowaniem na współpracę rodzin z asystentem w grudniu 2019 r. zatrudniono dodatkowego pracownika na to stanowisko w wymiarze ½ etatu. Zatrudnienie było możliwe dzięki otrzymanemu dofinansowaniu z budżetu państwa w wysokości 15 896 zł. Obecnie z rodzinami wymagającymi odpowiedniego wsparcia w gminie Ziębice współpracuje 2 asystentów rodziny (1,5 etatu).

Tabela nr 5. Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny w 2019 r.

LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY ASYSTENTA RODZINY	Rok 2019
LICZBA RODZIN	16
w tym z postanowienia sądu	0

źródło: opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Ziębicach

Znajomość potencjału i dostępności usług pozwala na sformułowanie celów i zadań, które mogą stanowić spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

IV. Adresaci Programu

Niniejszy program jest skierowany do rodzin i dzieci zamieszkujących w Gminie Ziębice, a w szczególności do:

1) rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym rodzin dotkniętych bezrobociem, ubóstwem, doświadczających przemocy domowej, uzależnionych od alkoholu, narkotyków, innych używek, rodzin i dzieci doświadczających trudności związanych ze stanem zdrowia, zdarzeniami losowymi oraz do innych rodzin dysfunkcyjnych;

- 2) rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, ograniczeniem władzy rodzicielskiej,
- 3) rodzin, którym odebrano lub ograniczono prawa rodzicielskie;
- 4) dzieci, które zostały umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinach zastępczych,
- 5) przedstawicieli instytucji, służb i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny.

V. Zasoby instytucjonalne

Program Wspierania Rodziny dla Gminy Ziębice na lata 2020 – 2022 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów dzieci, młodzieży i rodzin określa się instytucje znajdujące się na terenie gminy Ziębice, jak też na terenie powiatu ząbkowickiego, które funkcjonują w obszarze profilaktyki społecznej, edukacji, służby zdrowia. Na terenie gminy Ziębice oraz powiatu ząbkowickiego działają następujące instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ziębicach,
- Urząd Miejski w Ziębicach,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie w Ziębicach,
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ziębicach,
- Placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest gmina Ziębice,
- Placówki służby zdrowia na terenie gminy Ziębice,
- Ziębickie Centrum Kultury,
- Sąd Rejonowy w Ząbkowicach Śląskich – III Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- Kuratorzy sądowi i społeczni współpracujący z gminą Ziębice,
- Komisariat Policji w Ziębicach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich,
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Ząbkowicach Śląskich,
- Organizacje pozarządowe,
- Parafie z terenu gminy Ziębice.

VI. Cele programu i termin realizacji

Zadania wynikające z programu realizowane będą w latach 2020-2022.

6.1 Cel główny

Wsparcie rodzin z gminy Ziębice, w szczególności doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

6.2. Cele szczegółowe

6.2.1. Zapewnienie rodzinom i dzieciom z terenu Gminy Ziębice poczucia bezpieczeństwa socjalnego

Planowane działania	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty
Udzielanie pomocy dzieciom i dorosłym w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”	Liczba rodzin objętych pomocą finansową na zakup posiłku lub żywności. Liczba dzieci dożywianych w szkołach i przedszkolach. Liczba dorosłych korzystających z gorących posiłków. Liczba szkół i przedszkoli realizujących program dożywiania.	Poprawa sytuacji socjalno-bytowej rodzin i dzieci
Świadczenie pomocy finansowej, rzeczowej oraz usługowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej/materialnej.	Liczba i kwota przyznanych/wypłaconych zasiłków/usług – zgodnie z liczbą złożonych wniosków oraz przepisami ustawy o pomocy społecznej.	Poprawa sytuacji socjalno-bytowej, zdrowotnej rodzin.
Pomoc w formie zaopatrzenia dzieci/młodzieży w artykuły niezbędne do nauki w szkole.	Liczba rodzin korzystających z wsparcia 300+	Wyrównywanie szans dzieci i młodzieży.
Przyznawanie i wypłacanie stypendiów socjalnych.	Liczba dzieci, którym przyznano i wypłacono stypendia socjalne	Wyrównywanie szans dzieci i młodzieży.
Organizowanie działań samopomocowych na rzecz rodzin ubogich, zbiórka mebli, odzieży używanej i inne.	Liczba podjętych działań.	Poprawa sytuacji socjalno-bytowej rodzin.
Udzielanie pomocy w formie dodatków mieszkaniowych	Liczba i kwota przyznanych dodatków mieszkaniowych	Poprawa sytuacji socjalno-bytowej rodzin.
Udzielanie pomocy w formie dodatku energetycznego	Liczba i kwota przyznanych dodatków energetycznych	Poprawa sytuacji socjalno-bytowej rodzin.
Przydzielanie mieszkań socjalnych i komunalnych	Liczba przydzielonych mieszkań	Poprawa sytuacji mieszkaniowej rodzin

6.2.2 Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin, zapewnienie specjalistycznego poradnictwa i wsparcia

Planowane działania	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty
Organizowanie poradnictwa specjalistycznego, w tym psychologicznego, prawnego, pedagogicznego dla rodziców, innego - w zależności od potrzeb rodziny. Informowanie o możliwości skorzystania z w/w wsparcia bezpłatnie.	Liczba rodzin objętych poradnictwem – wszystkie rodziny zgłaszające potrzebę poradnictwa. Liczba porad .	Wzrost wiedzy u opiekunów prawnych w zakresie prawidłowych wzorców wychowawczych. Skorzystanie z profesjonalnego wsparcia.
Wsparcie i pomoc asystenta rodziny. Organizowanie pracy z rodziną w miejscu zamieszkania.	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	Zwiększenie skuteczności pomocy w zakresie nabywania umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.
Dokładne rozpoznanie sytuacji rodziny doświadczającej trudności. Monitorowanie warunków życia rodzin objętych wsparciem.	Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych, Liczba rodzin, w których prowadzona jest praca socjalna/monitoring asystenta rodziny	Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych, utrzymanie właściwych wzorców
Udział w szkoleniach osób zawodowo zajmujących się pomocą rodzinie, wymiana doświadczeń specjalistów zawodowo zajmujących się pomaganiem, inne podobne działania	Liczba osób podnoszących kwalifikacje	Wzrost kompetencji osób zajmujących się pomaganiem rodzinom dysfunkcyjnym, Profesjonalne wsparcie rodzin

6.2.3 Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym

Planowane działania	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty
Organizowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych, profilaktyki uzależnień w placówkach oświatowych.	Liczba dzieci uczestniczących/ Liczba odbytych zajęć.	Wyrównywanie szans dzieci i młodzieży.
Prowadzenie świetlic szkolnych, udzielanie pomocy w nauce.	Liczba dzieci uczęszczających.	Wyrównywanie szans dzieci i młodzieży.
Wzbogacenie oferty edukacyjnej dla uczniów uzdolnionych.	Liczba dzieci uczestniczących w ofercie.	Poszerzenie zainteresowań dzieci i młodzieży.
Pomoc w organizacji wypoczynku letniego i zimowego.	Liczba dzieci objętych wypoczynkiem.	Umiejętność organizowania czasu wolnego.
Organizacja form spędzania czasu wolnego w ramach aktywności	Liczba zajęć.	Umiejętność organizowania

ruchowej i kulturalnej przez gminne jednostki organizacyjne.		czasu wolnego.
Organizacja dodatkowych zajęć kulturalno – sportowych w placówkach oświatowych.	Ilość dodatkowych zajęć.	Umiejętność organizowania czasu wolnego.
Zapewnienie miejsc w przedszkolach.	Ilość miejsc.	Zapewnienie prawidłowego rozwoju dzieciom w placówkach.
Organizowanie spotkań profilaktycznych dla dzieci i rodziców.	Liczba działań	Wzrost wiedzy u opiekunów prawnych w zakresie prawidłowych wzorców wychowawczych.

6.2.4 Poprawa bezpieczeństwa rodzin

Planowane działania	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty
Współpraca z przedstawicielami komisariatu policji, kuratorami sądowymi, pracownikami socjalnymi	Liczba spotkań, konsultacji, wspólnych interwencji itp.	Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dzieci i rodzin
Podejmowanie interwencji w środowiskach, w których występuje problem przemocy	Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych, wszczętych procedur NK	Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dzieci i rodzin
Opracowanie i realizacja indywidualnych planów pomocy dla rodzin dotkniętych problemem przemocy w ramach realizowanych procedur NK.	Liczba planów pomocy	Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dzieci i rodzin

6.2.5 Tworzenie warunków sprzyjających reintegracji rodzin

Planowane działania	Wskaźniki ewaluacji	Przewidywane efekty
Przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin poprzez wsparcie asystenta rodziny. Współpraca asystenta z rodzicami, którym zależy na powrocie dzieci do rodzin biologicznych.	Liczba dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodziców biologicznych.	Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dzieci i rodzin. Stabilizacja sytuacji rodziny.
Współpraca z podmiotami działającymi na rzecz rodzin .w zakresie kreowania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.	Liczba osób korzystających ze wsparcia. Liczba podmiotów zgłaszających chęć współpracy.	Wzmacnianie wartości rodziny.

6.3 Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi narzędzie, które pozwoli zidentyfikować oraz usystematyzować mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia społecznego obszaru Gminy Ziębice.

Mocne strony	Słabe strony
• Dostęp do poradnictwa specjalistycznego w ramach Punktu Konsultacyjnego – Gminnego Centrum Pomocy(psycholog, prawnik, terapeuta ds uzależnień). • Wykwalifikowana kadra pracujących w obszarze wspierania dziecka i rodziny. • Gotowość oraz otwartość na współpracę ze środowiskiem lokalnym. • Dostępność instytucji wspierających rodzinę. • Funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, • Interdyscyplinarny charakter pracy grup roboczych, realizujących indywidualne plany pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy, • Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. • Wsparcie rodzin w postaci corocznego organizowania kolonii letnich (szkoły, MGOPS). • Rozwijająca się w gminie Ziębice baza rekreacyjno-sportowa służąca rodzinom do wspólnego spędzania wolnego czasu. • Dostęp i bardzo dobra jakość funkcjonowania placówek opiekuńczych i oświatowych w gminie Ziębice	• Bierna postawa rodzin wobec problemów z jakimi się borykają oraz niechęć do korzystania z pomocy instytucji działających w obszarze wsparcia rodziny. • Brak współpracy ze strony rodziny. • Brak specjalistów z dziedziny psychiatrii – zarówno dla dorosłych jak i dla dzieci. • Rosnące wydatki z zakresu pieczy zastępczej. • Rosnąca niewydolność rodzin w procesie wychowawczym, • Niewystarczająca współpraca między instytucjami działającymi w kierunku wsparcia dziecka i rodziny.
Szanse	Zagrożenia
• Rozbudowanie współpracy między instytucjami działającymi na rzecz rodzin. • Asystent rodziny – wsparciem dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. • Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z rodzinami. • Realizacja programów profilaktycznych. • Szeroki wachlarz usług i form wsparcia dla rodzin i dzieci. • Rosnąca świadomość społeczna.	• Zanikanie więzi rodzinnych. • Rozpad rodzin, tj. rozwody, wyjazdy za granicę, inne. • Uzależnienia członków rodzin, m. in. od alkoholu, środków odurzających, hazardu, internetu. • Wzrost negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży, w tym przemocowych. • Złożoność problemów rodzin. • Stereotypowe postrzeganie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w

• Możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych	Ziębicach jako instytucji przyznającej tylko świadczenia pieniężne oraz niechęć do korzystania z innych form wsparcia dostępnych w ofercie. • Uzależnienie rodzin od pomocy społecznej, nieumiejętne gospodarowanie przyznanymi środkami. • Wzrost niewydolności opiekuńczo-wychowawczej rodzin.
---	--

VII. Zadania instytucji realizujących program

INSTYTUCJA	Zadania/zakres współpracy
Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ziębicach	Diagnozowanie i analiza przyczyn kryzysów rodzinnych w Ziębicach poprzez pracę socjalną, współpraca w tym zakresie z przedstawicielami instytucji, służb i organizacji pracujących na rzecz dziecka i rodziny - zapewnienie wsparcia asystenta rodziny w uzasadnionych przypadkach. Bieżąca praca z rodziną wymagającą wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym poradnictwo, motywowanie i angażowanie członków rodzin do podejmowania aktywnej współpracy z przedstawicielami instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin w celu wychodzenia rodzin z kryzysu, do udziału w projektach realizowanych przez MGOPS, mających na celu poprawę jakości życia rodzin. Pomoc w dostępie do konsultacji oraz specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka - praca socjalna z rodziną, prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka i rodziny. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustaw: o pomocy społecznej, o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Dożywianie dzieci w szkołach. Zapewnienie dzieciom z rodzin najuboższych, w szczególności z rodzin dysfunkcyjnych dostępu do bezpłatnego kolonii letnich organizowanych przez Kuratorium Oświaty. Rozpowszechnianie informacji w zakresie miejsc i form pomocy rodzinom będącym w kryzysie, promowania

	realizowanych w Gminie kampanii, których celem jest wzmocnienie roli i funkcji rodziny
Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ziębicach	Wdrażanie lokalnych programów informacyjnych, edukacyjnych, socjoterapeutycznych i profilaktyczno - terapeutycznych, wspieranie kampanii oraz inicjatyw na rzecz rodziny w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny. Zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz ofiarom przemocy w rodzinie dostępu do specjalistycznych form wsparcia . Organizacja, finansowanie i współfinansowanie wypoczynku letniego w formie kolonii z programem profilaktycznym w szczególności dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu oraz przemocy w rodzinie. Wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych (w tym pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych, kulturalno-oświatowych, sportowych i rekreacyjnych). Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ziębicach	Integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
Placówki oświatowe, dla których organem prowadzącym jest Gmina Ziębice	Realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych. Wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci. Pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Uświadamianie rodzicom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży. Organizowanie czasu wolnego dla dzieci (zajęcia terapii pedagogicznej, socjoterapeutycznej, pomoc w odrabianiu lekcji). Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
Placówki służby zdrowia, dla których organem prowadzącym jest Gmina Ziębice	Opieka i profilaktyka zdrowotna. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.

Ziębickie Centrum Kultury	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży uczęszczających do świetlic wiejskich i ośrodka kultury w Ziębicach poprzez kulturę, sztukę i zajęcia edukacyjne i ruchowe. Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych, mających na celu rozwijanie pasji, zainteresowań i talentów.
Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich	Orzekanie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego.
Kuratorzy Sądowi	Współpraca z pracownikami socjalnymi MGOPS w Ziębicach w celu poprawy sytuacji dzieci i rodzin z terenu Gminy Ziębice. Wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo - resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądu. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty.
Komisariat Policji w Ziębicach	Działalność profilaktyczna, kampanie społeczne. Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie Gminy Ziębice. Przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich	Współpraca z MGOPS w Ziębicach w sprawie dzieci z terenu gminy Ziębice, umieszczonych w pieczy zastępczej oraz ich biologicznych rodziców. Udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Udzielanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze.
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Ząbkowicach Śląskich	Umożliwienie rodzinom z dziećmi skorzystania ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i pedagogicznego.

Organizacje pozarządowe	Zagospodarowanie czasu wolnego oraz promowanie aktywności dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej, sportowej, rekreacyjnej i kulturalnej.
Parafie z terenu Gminy Ziębice	Wspieranie działań w zakresie realizowania programów na rzecz rodziny oraz upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny

VIII. Źródła finansowania

Środki na realizację Programu będą pochodzić z budżetu Gminy Ziębice, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

IX. Monitoring i ewaluacja

W okresie obowiązywania, program będzie analizowany w procesie monitoringu. Jego istota opiera się na analizowaniu faktycznego rozwoju. Monitoring programu będzie odbywać się poprzez:

- coroczną analizę i ocenę zgodności faktycznego postępu z założeniami i celami programu,
- ocenę nowych wyzwań i zagrożeń,
- uaktualnianie programu w odpowiedzi na potrzeby społeczne.

Monitorowaniu podlegają wszystkie zadania zawarte w niniejszym programie i przy współudziale partnerów programu.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ziębicach co roku do dnia 31 marca będzie przedstawiał sprawozdanie z realizacji Programu.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ziębicach sporządza sprawozdania rzeczowo - finansowe z zakresu wspierania rodziny i organizacji pieczy zastępczej oraz przekazuje je właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem odpowiedniego systemu teleinformatycznego.

Program ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb oraz posiadanych możliwości. W lokalnym systemie działań

w obszarze rozwiązywania problemów społecznych wszystkie podmioty są ważne i należy brać ich opinię pod uwagę. Tak rozumiana współpraca zapewni pełne i kompleksowe działanie na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

X. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Ziębice na lata 2020-2022 zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy oraz poprawy stylu i jakości życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny i ochronny. Natomiast rodzina będzie miała stworzone warunki do samodzielnego zmierzania się z problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku lokalnym i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystywaniu własnej aktywności i potencjału, jaki posiada. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji Programu jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny i podejmowanie interdyscyplinarnych działań.

Praca z rodzinami jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty podejmowanych działań zależą od jakości i ilości świadczonej pomocy, ale przede wszystkim od uświadomienia rodzinom problemów, z którymi się zmagają i ich zaangażowania w poprawę trudnych sytuacji życiowych.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny. Natomiast zgodnie z art. 179 pkt 2 w/w ustawy do kompetencji Rady Miejskiej należy uchwalenie programu, o którym mowa powyżej. Program ten ma na celu wsparcie rodzin z gminy Ziębice, w szczególności doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Realizacja programu odbywać się będzie ze środków finansowych budżetu gminy i budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Ziębicach

Agata Sobków

KIEROWNIK
Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ziębicach
mgr Kamila Cisakowska-Brożek

